

Морфометричні дослідження показали, що комплексне лікування корів з гострим післяродовим ендометритом супроводжується збільшенням висоти клітин покривного епітелію на 8,7 % (16,8±3,24 мкм), товщини ендометрію – на 11,1 % (289,15±26,71 мкм).

Висновок. Таким чином, комплексне лікування корів з гострим післяродовим ендометритом з використанням засобів загально стимулю-

ючої неспецифічної терапії (іхтіол та ПДЕ) у поєднанні з введенням окситоцину на фоні синестролу та антимікробного препарату енроцида, а також з застосуванням біологічного стимулятора селерану забезпечує клінічне одужання у 93 % тварин у середньому через 11,2±0,08 доби, яка супроводжується послабленням запальної реакції, а також відновленням структури покривного епітелію ендометрія тварин.

Балим Ю.П. Морфометрические показатели эндометрия коров после комплексного лечения гнойно-катарального эндометрита с использованием биостимулятора Селеран.

В статье представлены результаты исследований относительно изучения динамики морфометрических показателей эндометрия в начале и в конце комплексного лечения коров с острым послеродовым эндометритом с использованием биостимулятора Селеран.

Ключевые слова: коровы, эндометрий, эндометрит, лечение, Селеран.

Balim Yu.P. Morphometric parameters of the endometrium of cows after complex treatment of purulent-catarrhal endometritis using bio-stimulator Seleran.

There are presented results of morphometric endometrium indexes dynamic researches at the beginning and at the end of holiatry of acute post-natal endometritis in cows with application of biostimulator Seleran.

Keywords: cows, endometrium, endometritis, treatment, Seleran.

Дата надходження до редакції: 09.06.2014 р.
Рецензент: д.вет.н., професор Харенко М.І.

УДК 619:636.2:618.11-006

ЧАСТОТА КІСТОЗНОГО ПЕРЕРОДЖЕННЯ ЯЄЧНИКІВ У ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ

Ф. Г. Рошка, аспірант

А. Й. Краєвський, доктор ветеринарних наук, професор
Сумський національний аграрний університет

Визначено поширеність кістозного переродження яєчників у високопродуктивних корів, яке склало в середньому по стаду 7,1 %. Проведено аналіз частоти виявлення оваріальних кіст залежно від тривалості неплідності, попередньої лактації та віку тварин. Встановлено, що серед корів з кістозним переродженням яєчників більше, ніж половина були тварини з періодом менше 60-и днів після родів, ще 25 % до чотирьох місяців після родів. Крім того, поширеність кіст у корів має тенденцію до зростання у тварин з подовженою лактацією, а при її тривалості більше 391-го дня зростає у 2,4 раза. Частота реєстрації кіст у корів з віком зростає, і у тварин п'ятої та більше лактацій відмічається у 2,9 раза частіше, ніж після перших родів.

Ключові слова: високопродуктивні корови, яєчники, кістозне переродження

Постановка проблеми у загальному вигляді. Кістозне переродження яєчників досить поширена патологія молочних корів [1] і є однією із причин тривалої неплідності та передчасного їх вибраковування.

За сучасними уявленнями кіста яєчників виникає через несвоєчасну та/або недостатню секрецію лютеїнізуючого гормону під час статевої охоти внаслідок неспроможності гіпоталамо-гіпофізарної системи адекватно реагувати на естрогенної стимуляції через механізми позитивного зворотного зв'язку. Ановуляція з трансформацією передовуляторного фолікула в кісту яєчника призводить до порушення статевої циклічності та відтворної функції, подовження тривалості неплідності, і як наслідок, завдає значні економічні збитки [2].

Виходячи із вищевикладеного **метою** наших

досліджень було визначити частоту реєстрації кістозного переродження яєчників у молочних корів залежно від тривалості періоду від родів до виявлення патології, кількості лактацій, тривалості попередньої лактації.

Матеріал і методи досліджень. Матеріалом для дослідження були високопродуктивні неплідні корови різних вікових груп, з неоднаковим терміном неплідності та тривалості попередньої лактації. Діагностику кістозного переродження яєчників проводили при гінекологічній диспансеризації корів з проведенням трансректального дослідження статевих органів. Результати досліджень піддавали статистичному аналізу в три етапи. На першому етапі проводили аналіз частоти виявлення кіст залежно від тривалості неплідності (періоду від родів до моменту виявлення кісти). На другому - визначали частоту

реєстрації кіст залежно від тривалості попередньої лактації. Під час третього етапу аналізували частоту виявлення кіст залежно від віку тварин (кількості лактацій).

Результати досліджень та їх обговорення.

Аналізуючи результати гінекологічної диспансеризації корів встановили, що частота реєстрації кіст складала в середньому по маточному стаду

7,1 %, що узгоджується з результатами досліджень багатьох авторів [1-3]. Із усіх корів з кістозним переродженням яєчників більше половини були неплідні корови до 60 доби після родів (табл. 1), що вказує на неповноцінність перших статевих циклів після родів через дисбаланс статевих і гонадотропних гормонів під впливом багатьох ендо- та екзогенних чинників.

Таблиця 1

Тривалість періоду від родів до виявлення оваріальних кіст у корів.

Періоди виявлення кіст яєчників після родів, дні	Кількість корів	
	Голів	%
Всього	60	100.0
60 і менше	35	58.3
61-120	15	25
121-180	6	10
181 і більше	4	6.7

Четверть групи корів з кістами яєчників становили неплідні тварини з більш тривалим періодом неплідності від двох до чотирьох місяців після родів. У 10 % корів кістозне переродження яєчників діагностували через чотири – шість місяців після родів. І решта 6,7 % тварин з кістами яєчників отелилися більше шести місяців назад.

Отже, найчастіше кістозне переродження яєчників у корів реєструвалося в перші місяці неплідності, тобто протягом найближчого періоду

після родів і максимальної молочної продуктивності, що може бути пов'язано з затягуванням інволюційних процесів у статевих органах і молочною домінантою.

На наступному етапі аналізу частоти діагностики кіст яєчників у корів залежно від тривалості попередньої лактації встановили їх прямий взаємозв'язок. У неплідних корів з подовженою попередньою лактацією відмічали зростання частоти кістозного переродження яєчників (табл. 2).

Таблиця 2

Поширеність кіст яєчників у корів залежно від тривалості попередньої лактації

Тривалість лактації, дні	Кількість досліджуваних корів	З них з кістами яєчників	
		Голів	%
330 і менше	362	18	5.0
331-360	196	13	6.6
361-390	162	14	8.6
391 і більше	124	15	12.1

У групі корів з тривалістю лактації близькою до фізіологічно обґрунтованих меж, яка становила менше 330 днів кістозне переродження яєчників реєстрували у 5 % тварин. У тварин з лактацією понад 331 день і до 360 днів частота кіст яєчників мала тенденцію до зростання. У тварин з тривалістю лактації більше 361 дня і до 390 днів

ця тенденція була ще більше виражена. У тварин з подовженою лактацією більше 391 дня, кісти яєчників діагностували у 2,4 раза частіше, ніж у першій групі тварин.

Аналізуючи вплив віку тварин на поширеність кістозного переродження яєчників встановили їх взаємозв'язок (табл. 3).

Таблиця 3

Вплив кількості лактацій на частоту діагностики кіст яєчників у корів

Кількість лактацій	Кількість досліджених корів	З них з кістами яєчників	
		Голів	%
1	128	6	4.7
2	323	17	5.3
3	284	25	8.8
4	72	7	9.7
5 і більше	37	5	13.5

Зокрема, кількість лактацій впливала на поширеність кістозного переродження яєчників у корів різних вікових груп. Встановили, що з віком у корів спочатку відмічається тенденція до підвищення частоти патології, а з четвертої, п'ятої лактації кількість тварин з кістами яєчників вірогідно зростає 2,1-2,9 раза.

Таким чином, узагальнюючи результати про-

ведених досліджень можна зробити висновок про те, що у 83,8 % неплідних корів з кістами яєчників – вони реєструються протягом перших чотирьох місяців після родів, їх розвиток у 2,4 раза частіше відмічається у тварин з подовженою попередньою лактацією більше 391-го дня і зростає у 2,1-2,9 раза починаючи з четвертої, п'ятої лактацій.

Список використаної літератури:

1. Дюльгер Г.П. Кистозная патология яичников у коров и совершенствование методов ее диагностики и терапии: Монография / Г.П. Дюльгер. М.: Изд-во РГАУ-МСХА имени К.А. Тимирязева, 2010. – 152 с.
2. Garverick H.A. Ovarian follicular cysts in dairy cows / H.A. Garverick // J Dairy Sci. 1997. Vol. 80. № 5. – P. 995-1004.
3. Гончаров А.М. Воспроизводство крупного рогатого скота / А.М. Гончаров, В.И. Лебедев, В.П. Белоножкин и др. – Москва, 2010. – 286 с.
4. Дюльгер Г.П. Вариабельность овариальных структур и концентрации прогестерона в плазме периферической крови коров при рецидивирующей форме кистозной болезни яичников / Г.П. Дюльгер, А.Г. Нежданов // Сельскохозяйственная биология. – 2006. - № 6. – С. 62-67.
5. Нежданов А.Г. Восстановление плодовитости коров при гипофункции яичников / А.Г. Нежданов, К.А. Лободин, Н.Е. Богданов / Ветеринария. – 2007. - № 7. – с. 39-45.
6. Новокова Л.Ф. Решение проблем бесплодия у молочного скота / Л.Ф. Новокова / Методические рекомендации. – Быково, 2007. – с.16.

Рошка Ф.Г., Краевский А.И. Частота кистозное перерождение яичников у высокопродуктивных коров

Определена распространенность кистозного перерождения яичников у высокопродуктивных коров, которая составила в среднем по стаду 7,1 %. Проведен анализ частоты выявления овариальных кист в зависимости от продолжительности бесплодия, предыдущей лактации и возраста животных. Установлено, что среди коров с кистозным перерождением яичников более половины были животные с периодом менее 60-и дней после родов, еще 25 % до четырех месяцев после родов. Кроме того, распространенность кист у коров имеет тенденцию к увеличению у животных с удлиненной лактацией, а при ее длительности более 391-го дня возрастает в 2,4 раза. Частота регистрации кист у коров с возрастом увеличивается, и у животных пятой и более лактаций отмечается в 2,9 раза чаще, чем после первых родов.

Ключевые слова: высокопродуктивные коровы, яичники, кистозное перерождение

Rosca F.G., Krajewski A.J. The frequency of cystic degeneration of the ovaries in high-yielding cows

Determined the prevalence of cystic degeneration of the ovaries in high-yielding cows, which averaged 7,1 % in the herd. The analysis of the frequency of detection of ovarian cysts depending on the duration of infertility, previous lactation and age of animals. Established that among cows with cystic ovarian degeneration more than half were animals with a period less than 60 days after birth and another 25 % to four months after birth. In addition, the prevalence of cysts in cows tends to increase in animals with prolonged lactation, and during its duration over 391-day growing 2,4 times. Recording frequency of cysts in cows increases with age, and the animals five or more lactations was observed in 2,9 times more frequently than after the first birth.

Keywords: high-yielding cow, ovaries, cystic degeneration

Дата надходження до редакції: 23.05.2014 р.
Рецензент: д.вет.н., професор Іздепський В.Й.

УДК 619.616.19:636

ДІАГНОСТИКА СУБКЛІНІЧНОГО МАСТИТУ КОРІВ

О. І. Скляр, д.вет.н., доцент, Сумський національний аграрний університет

*В статті розглядається питання щодо ролі мікроорганізмів (*Staph. aureus*, *Str. agalact. E colli*), які знаходяться в молочній залозі увиникненні маститу корів. При мікробіологічному дослідженні у пробах молока клінічно здорових корів першої та другої лактації у 75 % та 82 % відповідно були виявлені окремі види збудників субклінічного маститу або їх асоціації. Мікробіологічне дослідження молока клінічно здорових корів 3 та 4 лактації показало, що у 100 % випадків воно містить збудників маститу. При мікроскопічному дослідженні мазків молока клінічно здорових корів методом Прескотта-Бріда кількість соматичних клітин була в межах до 100 тис/см³. Отже, лише мікробіологічний показник проб молока корів не може бути показником для встановлення діагнозу на субклінічний мастит.*

Ключові слова: мікроорганізми, субклінічний мастит, асоціації, Прескотта-Бріда, кількість соматичних клітин, мікробіологічний показник

Постановка проблеми. Однією із найсерйозніших проблем у молочному тваринництві була і залишається боротьба з маститом. Питанням патології молочної залози надається колосальна

увага вчених, лікарів-практиків, виробників ветеринарних препаратів, складається враження, що більшої проблеми в молочному тваринництві немає. Однак, проблема маститу залишається на